

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyilttér példosra 50 fillér.

MURAKÖZ

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajdosztó:
STRAUSZ SÁNDOR.

Csendélet.

Korunk a mozgalmak, az evolúciók kora. Annyi irány, annyi elv vezérli korunk komplikált társadalmának merészen tagolt osztályait, amennyi eszme, amennyi érdek uralkodik a feloladokodott felszínen.

A széltörzsa minden irányából, a modern kultúrával kitarítón haladó nagy városokból éppen úgy, mint képzelt Mucsák elmaradt létszékéből följjajdu a panaszkodók zokszava: társadalmi és gazdasági jobblétet követelvény, mint tarthatatlan helyzetük egyetlen kivétel expedienst.

A gyors évtizedek egymást érik a végtelen idő örökké pergő orsóján, a kort mozgató eszmék vajudnak, mint a mesebeli hegyek; de ama bizonyos kis egér csak nem akar megszülni: nem tudjuk a szociális krízisek halotti torát megülni, hogy egy szebb, egy boldogabb s mindenek felett egy emberségesebb jövő — rózsaszínű, napsugaras hajnalára ébredhessünk.

Valamennyien érezzük, hogy sok mindennek másképpen kellene lennie; de csak érezzük és semmit sem teszünk! Azok a kevesen, akik az általános boldogulásért cselekednek, annyi az, mintha egy égő, lángban álló palotából, avagy bérkaszányatömbből megmentek egy ablakráját. Az egész épületkolosszus porig ég; de én boldog vagyok, mert egy ablakráját mentettem meg az emészto tűz piros lángnyelveitől. Én azt hiszem, hogy ha meg akarjuk menteni a példabéli palotát, — a tűzket kellene eloltani: vagyis megszüntetni annak az okát, amely a palotapuzstulást szomorú okozatát eredményezi.

Igen, ha fel akarunk szabadulni valamely társadalmi baj, vagy gazdasági nyomás áldatlansága alól, nem elég csak méltatlankodniunk s szép szavakkal keresni a felmerült tarthatatlanságok személyi vagy tárgyi okozóit, — hanem azok tüneteire sorozatosan rámutatva, — az orvoslást viribus unitis megléni.

Hazánkban nagy átlagban, vegyük Erdélyt, avagy Dunántúlt akár a nagy magyar Pusztát, vagy a Felvidéket, — a városokra letargikus álom nehezült. Azt a benyomást teszi az emberre, mint mikor egy hatalmas vásznat szemlélünk, amely — csendéletet ábrázol. Az álmatag nembánomság, a belelörödés kétségbejto hangulata nehezül a magyar társadalomra. . . . Nem egy szomorú tapasztalattal lettem gazdagabb, mikor egy-egy hosszabb-rövidebb tanulmányutról hazalétem. Mindenütt az osztályszerinti elkülönödés és az egyénekenkénti széthúzás szomorú tüneteit láttam. Nincsenek kapcsok, melyek a különböző elemeket a társadalom körében össze kapcsolják. Ami a külföldön megvan, az hiányzik nálunk. Nincsenek modern kulturegyesületeink, amelyek nemcsak apró szórakozásokról gondoskodnának, hanem amelyek a nagy kulturtevékenység egyetemes keretében s vele párhuzamosan a szociális és gazdasági nyomások lokális bajait is orvosolják.

Ha mi a városok egyre nagyobb mérvben jelentkező mozgalmi keretében felvetődik a kulturegyesületek létesítésének egyetemes és üdvös eszméjét, bizonyára nagyon hamar tapasztalhatnók, hogy a kulturegyesület a maga sokféle, úgy társadalmi, mint gazdasági érdekeket szakszerű kézzel ápol

alosztályaiaval sokat érhetne el minden téren; s az erő, melyet még küzdelemben állít a magyar nemzet, — nem veszne el a politika meddő csatáiban, hanem életet, életkedvet, hangulatot, derüt ébresztene mindenfelé s főltszinen tarlaná a veszni indult magyar önértetel.

Legvégül pedig: a ma uralkodó centralizációt, amely az irodalmat és a művészeteket a maga zsarnoki igájába hajtja, megszüntetnők, mert a kulturegyesületek oly nívós művészeti tevékenységet is kifejtenének, hogy csakhamar üdvös decentralizációt eredményeznének e téren is!

A vizsgák.

Az iskolai esztendők végével kezdődnek el a vizsgák. Idők során ezek az iskolai vizsgák, amelyek az előbbi években a tanári és a tanítói kar munkájának sikeréről, vagy sikertelenségéről számoltak be, és részben megállapítására szolgáltak a tanulók tudásának is, nagyon helyesen átváltoztak formáserű iskolai záróünnepélyekké.

Nem lehet megállapítani az egy-két óráig tartó vizsgálat során sem a tanári és a tanítói kar tanításának sikerét, sem azt, hogy a növendékek mit tudnak. Már maga az a körülmény, hogy a vizsgálat a juniusi meleg napokban folyik, sőt, hogy a vizsgák a szülők és az érdeklődők is jelen vannak, úgy, hogy a tanuló felizgatott és semmi esetre sem olyan nyugodt, hogy tudását szabatosan feltárja: nagy érv azokkal az érvekkel szemben, amelyek az iskolai vizsgálatokat fenn akarják tartani. Viszont

Nézek, nézek . . .

Nézek, nézek fel az égre,
S fájó lelke most már végre
Bánattól könnyebbül.

Hissen ott is az egekben,
Minden olyan keservesen
Könybe lábát, könybe gyűl.

A sok csillag egymás mellett
Az sem jelent már egyebet
Felzokogó könyeknél.

Valamikor szerelmes volt,
S akkor sirta őket a Hold
Az éjszaka csöndjénél.

Kelemen Ferenc.

Muci bárány.

Ira: Pont.

Pistukát öreg nénék vették ölbe, csökolgatták, becézgették, cukorral etették, de Pistuka, — (áldott jó gyerek volt a lelke mások) — most nem hallgatott a szerető szóra; sirt, ahogy csak bírta. Ablak állott előtte; elvirágozott muskátlik, tarka-barka fuksziáktól ékesen. S azokon túl a rémes sötét. A házuk ablakát sem látta, hívó szót sem hallott. . . . Pedig ott náluk, szintén nyárvégi formában lévő virágok mögött, ijedten pislogó gyertyácska égett. . . . Szent gyertyácska, ami az örök-utra készülőknek vet szomorú-világot. Fakó sárka kézzel fogta egy fiatal asszony s csukott pillákkal beszélt, hogy ne lássa: elvitték. . . . csak ott fenn. . . . a csillagszöges égi kárpiton túl létszen egykor még találkozásuk. . . . Alig bírta a hangot, mégis beszélt:

— Mind, akik itt vagytok. . . csökoljátok meg helyettem. . . Szeressétek, mint én. . . Neveljétek, hogy szép legyen testben és lélekben. . . A büntöl és véstöl övjátok. . . s ha lehet én is körötte leszek. . . szellemekkel ölelem el a véstöl. . . Ha nagy lesz, azt is megmondjátok neki. . . utolsó órámon mondom, megtartom, ha úgy engedi az én Uram. . . az én Istenem. . .

Labogó lánggal égett a gyertya, türelmetlenül küldte a nagy utra készültöt.

— Menj, menj, te szegény asszony, a szíve hasad meg a gyermeked apjának.

Halkan, mint a kora esti szellő, szomoruan, mint a hulló levél zaja, rendelkezett tovább az anya:

— És azt is mondjátok meg neki, hogy a bárányomat neki hagyom. . . . Eddig is csak őt szerette, meg engem. . . . Ezentúl helyettem is szeretni fogja. . . . Adjátok neki minden leánykori

ELŐNYÖS

butorvásárlást ajánl - SZÉKELY VILMOS butortelepe (volt Fialovits-féle üzlet) - NAGYKANIZSA, Fő-út 8. szám (Bazár-épület)

Nagy választék: HÁLÓ, EBÉDLŐ, SZALON URI SZOBÁKBAN, VAS- és RÉZBUTOROKBAN, saját készítményű ANGOL BŐR- és bármínemű KÁRPITOS munkáiban.

!MODERN HALÓSZOBÁK TOILETTEL 400 KORONATÓL FELJEBB!

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri SZÉKELY VILMOS Nagykanizsa.

a tanítószemélyzetet az auditorium arra sarkalja, hogy tündöklés okából jeles, nem jeles tanulóktól egyaránt biztos és korrekt feleleteket vár. Ez pedig nem megy másképpen, hogy a vizsgálatra hetekig tart a készülődés és a tanuló is tudja, mit kérdeznek tőle a vizsgán és a tanító is tudja, kinek mi a dugaszban lévő legfényesebb felelete. Ez bizony személynyesztés és sok irányban káros a hatása.

A tanügyi körökben már régen akarják az iskolai vizsgálatokat eltörölni és egyszerűen behozni az iskolai záróünnepélyeket, amelyeken a szülő teljesen kigyönyörködheti magát abban, hogy kedves csemetgényének milyen a szellemi tehetsége. Azt hisszük, hogy a tanügyi köröknek ezt a régi kívánságát átvittek már az életbe is. Ma már sem a tanár, sem a tanító munkáját nem abból ítélik meg, hogy milyen vizsgát tesznek a növendékek, hanem az ítélethozatal az arra illetékes fórumokra bizzuk. Ma már nincs véleménykülönböztetés abban, hogy a falusi iskolákészek intézménye elavult és istenments, hogy ennek tagjai fegyelmi jogokat gyakoroljanak, különösen abban a részben, amikor a tanító pedagógiai készségéről és iskolai tanítómunkásságáról van szó. Azt meg határozottan torzjelenségnek kell minősíteni, ha az iskoláslelkű tag egyes iskolai vizsgák alkalmát használja fel, hogy ebben a részben hatósági tisztjét érvényesítse.

Csak hivatott, kellő pedagógiai készséggel ellátott szakemberek képesek egy iskola szellemi látókörét megítélni és megállapítani azt, milyen lelkiismeretességgel végzi a feladatát a tanító. És mivel a hivatott ellenőrzésre ezen a téren is szükség van, okvetlenül szükséges a járási tanfelügyelői intézmény. Nem az év végén, ünnepélyes keretben kell elbírálni a tanító munkájának érdemét, hanem a munka során, a rendes hétköznapiakon, váratlan iskolalátogatások alkalmával, amikor a szakember nem is kíváncsi arra, hogy a növendék mit tud, hanem arra, hogy a tanítószemélyzet a tudás forrásait hogyan nyitja meg a hallgató részére. A tanító módszere az a bűvös eszköz, amely a sikert megszerzi. Régi mondás, hogy a tanítóra nézve három fokozatot le-

het megállapítani: jó tanító jó módszerrel; jó tanító rossz módszerrel és rossz tanító rossz módszerrel. A jó tanító alatt olyat értünk, aki szorgalmas, becsvágyó, aki mélyen tudja hivatását átérezni.

Kulturális téren Magyarország nagy lépésekkel halad előre. Most látni különösen a kedvező jeleket, amikor az új választótörvény a választójogot az irni és olvasni tudáshoz is köti. Ezek a jelek a legfényesebb bizonyítékai annak, hogy az iskolák falai között az elmúlt évtizedek alatt fényes sikerrel folyt a munka. Csak köszönetet lehet mondani a tanítói karnak azért, hogy ezt az országot kulturális téren idáig vitte. Hiszünk, hogy egy-két évtized múlva még tovább viszi!

K Ü L Ö N F É L É K.

— **Kinevezés.** A földművelésügyi m. kir. miniszter Hábel Kálmán rahói díjtalan állatorvos gyakornokot segélydíjas állatorvos gyakornokká nevezte ki.

— **Adomány.** Festetics Jenő gróf úr ömlesztősége a Csáktornyai Ker. Jótékony Nőgyűlésnek erre az évre 80 koronát adományozott, amiért halás köszönetet mond az egyesület elnöksége.

— **Halálozás.** Csepreghy Endre volt csáktornyai áll. tanítóképző-intézeti tanárt, utóbb kunfélegyházi igazgatót súlyos csapás érte. Felesége, születtét Prepeliczay Vilma úrasszony, f. hó 12-én hosszas szenvedés után, élete 63. évében elhunyt. E hó 14-én temették el Kunfélegyházán.

— **Kinevezés.** O Felsőge a király, a magyar igazságügyminiszter előterjesztésére, Boda Géza szekszárdi törvényszéki jegyzőt a csáktornyai járásbírószághoz albróuak nevezte ki.

— **Köszönetnyilvánítás.** A stridovári áll. népiskola záró vizsgálatánál, a melyre szokásaihoz híven ez évben is megjelent méltóságos dunavecsei Dunay Agenor Hugó gróf és leánya Fodroveci Fodróczy Albrechtné, 20 koronát méltóztattak adni, a magyar nyelvben legtöbb sikert felmutató növendékek megjutalmazására. A kegyes adományért

ez uton is halás köszönetet mond a megjutalmazottak nevében az isk. igazgatósága.

— **Állandó mozi.** A Heinrich-féle Rákóczi-utcai állandó moziban a múlt héten, vasárnap, A titokzatos professzor detektív dráma volt a sláger színes filmfelvételekkel. Az előadás többi pontja volt: Tivoli, színes természeti felvétel; Maxi zongoraművész (bohózat) s Koko, a szerencsenkórtyó, vígjáték 2 felvonásban.

— **Orvosi hír.** Dr. Wolf Béla orvos, a klinikai tanulmányi utjáról visszaérkezett és orvosi működését ismét megkezdte.

— **Meghívó.** A Csáktornya-vidéki Gazdakör, folyó évi június hó 28-án délután 2 órakor tartja évi közgyűlést a csáktornyai városház tanácstermében, melyre a tagokat tisztelettel meghívja. Tomka György gazdaköri elnök.

— **Közyűlés.** A zalavármegyei körjegyzők egyesülete jövő hó 12-én Balatonfüreden tartja meg rendes évi közgyűlést igen nagyfotóságú tárgysorozattal. Ez alkalommal Balatonfüreden az oitani tűzoltóegyesület tűzoltó házat felavatják nagy ünnepségek között.

— **Pályázat iskolaszolgái állásra.** A Budapesti Közlönyben a csáktornyai m. kir. állami elemi népiskolai tanítóképző intézetnél megüresedett iskolaszolgái állásra pályázatot hirdet a közoktatásügyi miniszterium. Az állással egybekötött illetmények: 700 K fizetés, 100 K ruhapénz és lakáspénz. A pályázók közül az igazolványos katonai altisztek a törvény rendelkezései értelmében előnyben részesülnek. A kérvények az áll. tanítóképző intézet igazgatósága útján a vármegyei tanfelügyelőséghez terjesztetnek fel. A pályázat határideje augusztus 15-ike.

— **A sorozás eredménye.** Az ideai sorozás 8 tól 13-ig folyt le a Csáktornyai járásban. Sor alá került 457 I., 235 II., 159 III. korosztálybeli hadköteles, utóállítottatott 2, összesen 853. Távol maradt ezekből 106 I., 54 II., és 49 III. korosztálybeli hadköteles. Besorozottatott 245 egység. Egy éves önkéntesnek 2 hadköteles vált be. A póttartalékba mint tanító és tanítójelölt 2, mint családfenntartó 3 hadköteles sorozottatott be. A sorozáson Tóth István nyug. tisztartó, lak. pénztári igazgató elnökölt, a járási hatóság képviselőjében Dr. Huszár Pál szolgabíró volt jelen. A bizottság katonái elnökei Mikula Antal cs. és kir. alezredes és Hazzlinszky m. kir. honvédelezredes voltak Nagykanizsáról; polgári ellenőrző orvos pedig Kovácsics Ferenc dr. járásorvos, tb. tiszt főorvos volt.

— **Alapszabály láttamozás.** A csáktornyai iparos otthon alapszabályait a m. kir. belügyminiszter az 1914. évi 102408 szám alatt láttamozta.

— **Tanoncjutalmazások.** A helybeli al-sótkú iparostanonciskolában, az év végén megtartott záróvizsgálat alkalmából az ipar-testület (Neumann S. féle alapítvány), a Csáktornyai Takarékpénztár és Muraközi Takarékpénztár adományából szorgalmas tanulóink pontos iskolalátogatásuk, s a rajzban és a magyar nyelv elsajátítása körül tanusított előmenetelükért a következő tanoncjutalmakat: Belső József (Belső Antal csizmadia), Filipovics István (Kertész Lajos cukrász), Gólik Ele (Neumann utódai kekkfestő) Glogovecz János (Prsztec Ignác lakatos)

pántlikámat, abból kőssön a nyakába selyemkántárt... Selyem szalagon vezesse mindenkor... És senki mást ne szeressen, csak azt, aki az én pántlikámmal is el tudja vezetni... De azt nagyon szeresse, megbecsülje, mert én is ugy akarom...

Pistuka a harmadik szomszédában sirta:

— Vigyetek a mamámhoz, az én beteg mamuskámhoz!

Pedig akkorra teljesen meggyógyult...

Meghozta az új anyát.

— Tetszem-e Pistuka — kérdezte?

— Etuska kisasszony nagyon szép, — felel a gyerek.

Apuka ölbe vette s úgy magyarázta:

— Pistuka fiam, ne úgy mondd — Etuska kisasszony. Etuska nem kisasszony többet. Ezen-től lesz a te jó kis anyácskád, aki nagyon szeret majd téged, úgy mint a régi mamuskád... No csókold meg, kis fiam, új anyát s mondd neki édes, jó mamukám!

Pistuka pedig, bár 10 éves legényke volt még — nem ezt mondta. Komolyan meglóbbázta szép szomorú fr-jét s mint aki mindent tud már, úgy fordult új anyja felé:

— Etuska kisasszony szép, de nem mondom: jó mamuskám. Az én édes mamucim nincs, elvitte a fekete kabátos bácsik... Nagy gödröt ástak... — láttam! — oda tetétek... de már nincs ott, mert én hivatam, a Muci bárányom is hivta, de nem szolt...

A Muci bárány is fölkel a szőnyegről s han-

gosan bégetve, ezüstös csilingeléssel erősítette, hogy Ó is hivta azt a jó régi anyát, de nem szolt... Nincs is ott... Ugy-e bizony, Pisti pajtás, nincs ott? Mi tudjuk...!

Az apa indulatosan, kemény hangon akart szólni, de Etuska nem engedte. Közel ült a gyerekekhez, átvette az apa öléből; szótlanul bubirkálta, becézgette s egyszer csak hönött, hönött sem, fényes csepp buggyant a gyerek szeméből. Etuska ölbe hajtotta arcát s olyan csendesen, mégis anyyi fájdalommal zokogott mint a vénék, ha bereked ajkuk a sok-sok szomorú hangtól. És a Muci bárány is az új asszony ölbe nyujtotta, apró csengős nyakát, rózsaszín orrocskájával a Pisti fü arcát babrálta. Beszélt hozzá az ő sajátos nyelven, aztán a szülőket nézte, mintha sügött volna feléjük valamit két okos szemével.

Etuska értette... Főállott... Messze ment a zokogó gyerektől s a szoba homályos zugából édes beszédrel hivta a bárányt:

— Gyere Muci, te szeress, ha Pistuka nem is szeret...!

És ekkor kinos csend, ünnepi perc következett. Az új asszony kockára vetett mindent...

S a bárány néhány percig Pistit nézte, aztán a cukrot nyujtó kecses kezét. S hátra-hátra pillantva megindult... lassan lépve... ciu... ciu... esendült a pici csengő. Topp... topp... hallzott a Muci lépése, mikor piros szalagon vezetette a kékszemű asszonyt.

Glavács Ignác (Glavács József asztalos), Golenko János (Golenko Iván cipész), Hóbor József (Oreski István kovács), Korenics Fülöp (Domján József cipész), Kávör Bálint (Canykó János cipész), Kaczn János (Horák Ödön asztalos), Lipics Ferenc (Deutsch Salamon kereskedő), Labodics Mihály (Kolmanics János cipész), Meszarics József (Masztnak József cipész), Megla József (Megla Antal fazekas), Póka Ferenc (Krall Mátyas lakatos), Perger János (Döring Emil lakatos), Szobostyán János (Krall Mátyas lakatos), Tóth Péter (Horváth István lakatos), Vamplin István (Herlics Mátyas szabó), Verhár Elek (Verhár József csizmadia), Wolf József (Krall Mátyas lakatos), Varga Flórián (Róza Ernő borbély), Zserdin József (Horváth Mihály fazekas).

Főmentések a fegyvergyakorlat alól. A honvédelmi miniszteriumtól a következő rendelet érkezett Zalavármegye alispánjához: Az 1913. évi október 15-éről kelt körrendeletem kapcsán közlöm a törvényhatósággal, hogy a cs. és kir. hadügyminiszterrel egyetértőleg létrejött megállapodás értelmében a csapatmentes (osztályok, intézetek) az utolsó fegyvergyakorlat alól a véderőtörvény 48. §-a 1. pontja hetedik bekezdése alapján való főmentés kedvezményének tényleges szolgáltatásban álló egyének részére való megadásáról az elsőfokú kiegészítési hatóságokat csak az illető hadköteleseknek szabadságolása illetőleg nemtényleges viszonyba való helyezése alkalmával fogják értesíteni. Ha azonban tartalékos vagy póttartalékos részesítetik a véderőtörvény 48. §-a 1. pontja hetedik bekezdésének b) betűje alapján ebben a kedvezményben, akkor az illető parancsnokságok az elsőfokú kiegészítési hatóságokat a kedvezmény megadásáról esetről-esetre azonnal fogják értesíteni. Főhívom a törvényhatóságot, hogy ezt a rendeletet tegye megfelelő módon közhírré és arról tudomásvétel és mihezjárás végett a járási tisztviselőket értesítse.

A cigarettázó gyerekekről. Zalamegye a következő szabályrendeletet alkotta: 1. §. Zalavármegye egész területén a 15-ik életévüket még be nem töltött egyéneknek dohányozni, dohányt, szivart és szivarkát saját céljaikra bevásárolni, elfogadni, vagy magukkal hordaniok tilos. 2. §. Azon fiatalok, aki ezen szabályrendeletnek reá vonatkozó rendelkezését megszegi, hibát követ el és az 1908 i. 36. t. c. 33. § értelmében büntetendő, illetőleg a gyermekekkel szemben a 16000/1909. számú rendelet 14. és következő szakaszai értelmében fogják eljárni. 3. §. A szülő, gyám, gondnok és családfelelős a Kbt. 27. §-ában meghatározott következmények terhe alatt köteles arról gondoskodni, hogy 15 éven alul levő gyermeke, gyermekje, gondnokoltja vagy családjának tagja az I. §-ban előírt tilalmat betartsa. 4. §. A rendőrhatalóságok a szabályrendelet betartását folyton ellenőrizni és közegeikkel ellenőriztetni tartoznak. E szabályrendelet hatálya a vármegye egész területére kiterjed és jóváhagyás után a kihirdetés napját követő 15-ik napon lép hatályba.

Madarak és fák napja. A helybeli tanítóképző intézet 6 osztályú gyak. iskolája Grau Géza tanító vezetésével, egy kirándulás keretében, tartotta meg e hó 9-én a Madarak és fák napja ünnepét. A tanulók először Szentrokus felé vonultak ki. Innét a drávaszentmihályi áll. elemi iskolába mentek, hol Mendel Zsigmond áll. isk. tanító

szívesen fogadva a kis vendégeket, előlük tanítványaival kis vizsgálatot tartott. A gyak. iskola tanulói énekeltek fejezték ki közszöveget a hallottakért. A kis sereg a falun át nótá mellett a község nyíresébe vonult, ahol egy kis pihenő után az ünnepélyt tartotta meg az iskola. Először a gyak. isk. tanító hívta fel figyelmüket a környezeti szépségére, majd hazafias érzelmek felkeltése után a tanulók elénekeltek: »Jó honfiak, honleányok legyetek« kezdetű dalt. Utána a gyak. isk. tanító beszélt a madarak és fák hasznáról s Soltics Éva IV. oszt. tanuló szavalta el »A leesett madárka« című versét; ugyanazt el is énekelte a tanuló. Jug József IV. o. tan. »Szeressük a fákat« kezdetű intelmet mondta el. A tavaszi dal elhangzása után újból a gyak. iskolai tanító beszélt. Bejezésül a himnusz hangzott el a szép ligetben. Kedélyes oszonnázás után, eprzésés közben elérték a Zrínyikuthoz, majd rövid pihenés után jó hangulatban, énekszó mellett, hazafelé tartottak a kis kirándulók.

Ki akar postás lenni? A kereskedelmi miniszter pályázatot hirdet a posta-távíró és távbeszélőnél gyakornokjelölti állásokra. Az állásokra csakis azok az ifjak pályázhatnak, akik főiskolát, középiskolát vagy ezekkel egyenrangú más tanintézetet sikeresen elvégeztek, 18-ik életévüket már betöltötték, 25-ik életévüket azonban még meg nem haladták, továbbá magyar állampolgárok. A főlvetelnél előnyben részesülnek azok, akik jogvégzettséggel bírnak. Ezen föltételeken kívül a pályázók községi, erkölcsi bizonyítvánnyal feddhetlen előéletüket, községi orvosi bizonyítvánnyal pedig ép, egészséges, a posta-távíró és távbeszélő szolgálat minden ágának (éjjeli, mozdóposta stb. szolgálat) elvégzésére testileg is alkalmas voltukat igazolni tartoznak. Továbbá azok, kik a fő- vagy középiskolát az 1913—1914-iki tanévet megelőzőleg végezték, tartoznak hiteles módon azt is igazolni, hogy azóta hol voltak alkalmazva, illetve mivel foglalatokodtak. A sajátkezűleg írt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal fölszerelt folyamodványokat a már közszolgálatban állók pedig az illetékes főszolgabíró vagy polgármester útján f. évi július 15-ig ahhoz képest, hogy a pályázók hol óhajtanak alkalmazást nyerni, a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári, vagy a zágrábi posta- és távíró igazgatóságokhoz nyújtják be. Ezenkívül f. évi július 20-ig az illető posta- és távíró igazgatóság vezetőjénél személyesen is jelentkezni tartoznak oly célból, hogy gyakornokjelölti állásra való alkalmas voltukról már előzőleg meggyőződni lehessen.

Borgazdasági tanfolyam. Borászati szempontból kiváló fontossággal bíró községeben működő lelkesek és néptanítók részére a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam helyiségeiben a folyó év nyarán egy, esetleg két hétre terjedő borkezelési tanfolyamot nyit a földművelésügyi miniszter. A tanfolyam július hó 13-14-25-ig tart s ha a jelentkezők száma indokoltá teszi, augusztus 1-től augusztus 14-ig megismétlik. A tanfolyam célja az, hogy az ezen résztvevő lelkeseknek és néptanítóknak mód nyujtassék arra, hogy az okszerű borkezelésre vonatkozó ismereteket elsajátítsák s e téren gyakorlati jártasságot is szerezzenek a végett, hogy az okszerű borkezelés terjesztése érdekében a maguk részéről is közreműköd-

jenek. A tanfolyamra csak olyan lelkesek és néptanítók vehetők fel, akik hegyvidéki községeben működnek, ahol a lakosság kizárólagos vagy főfontosságú kereseti forrása a szőlőművelés. Egy-egy tanfolyamra husz hallgató vehet részt. A tanfolyamra felvett egyének utiköltségei s a lakás és étellemezés költségeinek fedezésére az egész tanfolyam tartamára egyenként 70 korona azaz hetven korona általányt kapnak amely összeget a tanfolyam utolsó napján a tanfolyam vezetője fog kifizetni. A tanfolyamra való felvételre pályázók egy koronás bélyeggel ellátott kérvényeikben kötelesek feltüntetni életkorukat, nyelv ismeretüket, tényleges alkalmasságukat, a szőlő és borgazdaság terén esetleg kifejtett eddigi működésüket s ha esetleg négyhetes szőlő és borgazdasági tanfolyamon résztvettek, csatlakozó folyamodványaikhoz az erről nyert bizonyítványt is. Az, hogy a folyamodványban a fentiekre vonatkozólag felsorolt adatok a valóságnak megfelelnek, a tanítók folyamodványain az illetékes kir. tanfelügyelő által igazolandó. Lelkesek a pályázati folyamodványukat közvetlenül, a néptanítók pedig az illetékes kir. tanfelügyelő útján legkésőbb július hó 1-ig a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam igazgatóságához nyújtják be.

A Magyar Figyelő most megjelent számának élén Réz Mihály egyetemi tanár folytatja »A királyi ház törvényei«-ről szóló, nagy feltűnést keltett dolgozatát. Az ulsteri helyzetről a helyszínről tájékoztat Bing I. Ede »Ulster és a home rule« feliratú tanulmánya. Zima Tibor a munkanélküliség problémáiról vet fel igen figyelemre méltó eszméket. Kemény Zsigmond emlékének Császár Elemér adózik dolgozatával, amely »Kemény Zsigmond, mint regényíró« címet viseli. A szépirodalmi részben Krudy Gyulának igen poetikus novelláját, »A magányos utas estjét« találjuk. A feljegyzések rovat, mint mindig, most is gazdag és értékes. A külföldi szemle fejezi be a szám gazdag tartalmát. A Magyar Figyelő szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI., Andrássy-ut. 16. szám alatt van. Az előfizetési díj negydekre 6 korona.

A cselédkönyvek reformja. Hosszu tapasztalatok után rájöttek, hogy a cselédkönyvek nemcsak az az oka, hogy a meglevő és helyetkereső cselédek igen drágák, hanem az is, hogy a hatóságok anyai alakisághoz kötik a cselédkönyvek kiadását, hogy az is sokat elriaszt attól, hogy ők is cselédsorba álljanak. A belügyminiszterium illetékes osztályában most foglalkoznak azzal, hogy könnyítsenek a cselédkönyv megszerzésének módján. Eddig ugyanis csak olyan egyének kaphattak cselédkönyvet, akik feltudták mutatni erkölcsi bizonyítványukat. A tervbe vett újítások szerint a jövőben olyan esetben is állítanak ki cselédkönyvet, mikor az erkölcsi bizonyítvány nincs kéznél. Ezek a cselédkönyvek azonban csak ideiglenesek lesznek és érvényük csak addig tart, míg az illető beszerzi a szükséges okmányokat. Érdekes újítás lesz az, hogy a férjes asszonyoknak a férj engedelmével, illetve beleegyezésével nélkül is lehet adni cselédkönyvet. Ideiglenes cselédkönyvet adnak ki abban az esetben is, ha valamelyik cselédkönyv elveszett. Ez az újítás igen üdvös lesz, mert jelenleg ily esetben a cseléd néha hónapokig is volt kénytelen hely nélkül maradni, míg az új könyvet megkapta. — mert könyv nélkül meg nem szabad volt szolgáltatni.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna ošna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnici:
PATAKI VIKTOR i SRÁY FERENCZ.

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SANDOR.

Juníuš.

April meseca malo deždja je opalo i moremo reći, da je čeli mesec suhi bil i nekoji su već straho bili, da opet velika suša bude, ali došel je majuš mesec sa deždjom, za kojega stari gospodari tak veliju, da je zlata vrēden. To je negdašnja istina. Ako zaostane majuški deždj, bormes neje moći se dobre letine nadjati, zato svaki tak teško čeka majuškoga deždja. Letos hvala Bogu neje zaostal, dosta ga je bilo po čelim orsagu, negdi i preveč.

Jesenske slabe sētve, takodjer i protu-letne lēpo su se rezvile i popravile. Malo je faluga to bila, da je čeli majus, prēm od kraj meseca mrzel bil, takvo vrēme pak je nē na hasen sēltvam, jerbo od mrzloga vremena pohrdjaviju i požutiju. Istoga se vidi, kak je sunce potrebuo silju.

Majuša drugoga, tretjega i četrtoga velika zmrzlavica je bila s mrazom i ledom. Pomrzle su raue kuruze rani krumpir, cukurica i grah. To je dosta veliki kvar orsagu. Vekši kvar je bil po goricah i u sadovnjakih, ov kvar milijune sbije vu kurunah, ali itak neje tak veliki bil, kak su to prve dane skričali. Najvekši kvar je po goricah vu Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Baranya, Zala, Veszprēm Komárom, Győr, Borsod i Sopron varmegijji. Po ovih varmegijjah na pol tuliko vina nebude zraslo, kak se to odkrāja skazalo. Menjši kvari vu svaki varmegijji su bili.

Majuša mesec po apriluški suši, lēpo su se popravile i rezzenile. Paše ga svesposud dosta i pašna marha neterpi glada i stradanje.

Najviše hasnil deždj jesenski sētvi, koja je već jako potrebuvala božji blagos-

lov. Najlepše vu jesenske sētve med Dunom i Tiszom, prēk Tisze i vu Erdēlju. Okolo nas se takodjer nemore nišči tužiti na jesenske sētve.

Negdi su miši se tak napovali, da skorom unišiti hočeju sve vu polju. Proti njim se sad samo s giftom moći braniti, kojega tak treba podleći, da domaće stvari, kak su kokoši, guske i race nemoreju donjega.

Kuruza poleg suše je na falate slabo žišla k tomu pak i dosta kesno, ali majuš meseca su se lēpo popravile. Tak su vrti i senokoše.

Vu sadovnjaki, gde je zmrzlavica nē kvara napravila, lēpa letina se kaže. Najvekši kvar je vu orehi, mandulicaj i marulicaj. To je po čelim orsagu pozeblo i letos se malo orehov moći nadjati.

Na polju je sad veliki posel i briga. Kuruze, krumpira i cukorice treba je okapati i zemlju čisto držati od drača. Vu dračnati zemlji nemore kuruzi rasti. Veliki posel je i na senokošah. Sad se kosiju trave, deteljice samo posušiti je teško jerbo i juníuš mesec ima dosta deždja tak, da nekoje pokošene deteljice su se skvarile.

Domaća živina se sad zelenom krmom hrani. Marha na dobri košti mora biti, ako hoćemo, da nam doli ne dene i da vu jari mu ili hamu svoj posel poredó zvršavat more.

Vu goricah proti peronospori drugoč treba sa galicom špricati i ako je potrešno, proti pepelju žveplinim prahom posipavljenju trse.

Na vrtu je takodjer dosta dela. Gazdarica podjednoma mora kopati i pleti, ako hoće, da bude vredo vrta imala. Juníušu se sadi zimsko zelje.

Vu sadovnjaku snažiti je treba drevje od gusenice i pazimo, da hasnovite ptice

nišči vu vrtu nebanjuje, jerbo su nam na veliki hasen.

Novo vino se ov mesec mora prelōčiti. Čmelci sad puščaju, paziti treba nanje.

Novi boj na Balkanu.

Med Grcskim i Turskim orsagu opet je takov položaj, da svaki dan se moći nadjati jeden novi a kervavni boj mednjimi. Opet oružje bude moralo skazati, što ima pravo. Kad su mir napravili medsobom, pozabili su za one otoke, koji pred Dardanellak morskim klanjcu ležiju i koji su pred bojom pod tursku vladu spadali, ali vu veliki zmesariji grki su je okuperali. Turski orsag, ako od morja osegriti hoće svoj glavni varaš Konstantinopolja, nemore bez ovih otkov biti, jerbo nemore bez njih braniti Dardanellak klanjca, po kojim pak lahko bi neprijatelj svojimi ladjami do Konstantinopolja došel. Drugi zrok pak je to, da su grki iz Macedonije na hiljada mohamedana vun pregnali, imētko su njim zeli i kak bogci su došli vu turska postajališca, gde su prepovedali, da kak strahovitne psine su morali od grkov prenesti. Na ove glase su turčini počeli ravno tak delati i preganjati one grke, koji pod turskom vladom živiju vu Mali-Azsiiji. To bi bil zrok novomu boju. Tajni zrok pak je to: Turska ladja vu Englezkim više taborskih ladjih je zafrēmala koje kad budu gotove, takvo jakost daju Turskomu orsagu na morju, proti kakvi jakosti grki se nebi mogli zdovati. Zavezda grki imaju bolšu i jakso flottu namorju, skojom lahko braniju otoke proti turski flotti, koja samo jedno vekšo i glasovito ladju ima, od koje smo već tak vnogo pisali, i to je Hamidie ladja. Ako sad turska vlada zavremena dobi svoje zafrēmane ladje, moći je misliti, da odmah nazat bude zah-

Dvostruka krajda.

Je, taj Lamplvirth, to ti je prefriganec na deseto sito presejani; a pisati, to ti zna, da je to već veličanstveno!

Ne, da bi baš puno se po školah bil vučil, a niti da bi svojim vuzkim čelom i požmrkavajućemi očmi i crvenomodrem plosnatem nosom bog zna kak duševno naobražen izgledal, to ne, ali prefrigan vam je preko svih mierah, a k-tomu ima šaku za vuhi, makar ova nestoje baš daleko od njegove, kak kugla, glave.

Činjenica je do istine, da je on liepo mirno, spokojno, od dana do dana bogatiji a njegovi najbolji dnevní gosti od dana do dana sve siromašniji.

Ja mu nemogu a niti neču prifrknovati, da on mozbit vino krsti: jer bi me mogel za uvriedo poštenja tužiti, a k tomu bi mogel i priseći, da ga pri tom kršćanskom činu još nitko nije zatekel, to se raz-

me da nije, jer on na podrumu sve luknje spozatekne, kad u njem ima . . . posla; ali jedno mu hoću i moram reći, da najme vino na njega spodobno, a ipak različito dieluje, kak na njegove pivce.

Kada najme Lamplvirtovi gosti imadu dosta, onda Lamplvirt ima još premalo, to je razlika, . . . ako pak pivci dvostrukovide, onda Lamplvirt piše dvostruko, i to je spodobno.

A to pak mu nemre nitko zamieriti, kak sam veli, da često po jedan potez više na tablu napravi, kad je već tamna noć, a soba puna dima, a svetiljka hoće u dušiku već ugasnuti, da mu onda po gde koj štrih na tablu vujde, stranom radi tmine u sobi, a stranom radi toga, što se lumpi neču raziti. . . .

Ali Lamplvirth je strogo obziran čoviek, pak dok ovaj ili onaj još posjeduje kućicu, koj slog zemlje, koj falat šume i kravicu u štali, toga on nehiti iz svoje krēme, dapače

on tablu, na kojoj stoje bezbrojni strihi, milostivno obrne . . . kaj to treba svakomu, koj sim dohadja, znati, koliko je šoštar Remen i seljak Hrzić dužan? To bi goste, koji ovde piju, dapače loću, a neracunaju, moglo preštašiti još predi nego je krčmar račun napravit.

Lamplvirth, akoprem samo na tabli kredom poteze dela, dobro zna na filter, koliko je koj gost iiliti pivec vrieden, zato on još za vriena račun dela, a onda nepozna šale.

Je, kada Lamplvirth jedan krat veli: »Brate, više nemam za te na tabli prostora!« Onda je taj »brate« zgotovil, — jedni vele, da je spreč, a drugi, da je dotkal, te je onda došel njegovom vlastitom krivnjom čas zuhke nevojke, kada će se morati pričeti privući na vodu piti — ako ne dapače u vodi dokončati!

Em. Kollay.

tévala one otoke koje su grki tak lahko okupéráli. Dakle to bi bil pravi zrok boju.

Lehko da ovu minutu već opet rođuju strahovitni štuki na Balkanu. Vu Grčkim, kak iz Athena pišuju velika je uzbuna, jerbo turska vlada s celom moćom se pripravija na grčkim hataru. Turčini na celim hataru vnožina soldata su skup potegli, tvrdjavice zijdeju, šance delaju i jarke kopaju. Vnogo municije i živisa skup spravljaju. Poleg Ayivali varaša na hiljada soldata leži, štuke i mašinspuške su naperili proti varašu. Vu Ayivali varašu, vu kojem 275 hiljada grka živi, veliki je strah, jerbo stanovnici neznaju, kaj se svako minutu sgotiti. K tomu pak hašibuzok bande su prěk vdrle na grčki kraj i turske straže su dalko naprě porijene.

Grčka II. broja flotta, koja vu Pyracusu stoji i broji deset vekših i puno menjših ladjih, zapoved je dobila, da odmah mora vun na odprto morje iti. Kam je poslana, to ništi nezna. Tak misliju, da one ladje bude sprevadjala, koje vozile budu one grke, koje su iz Turskuga pregnali. Ove okolo Szalonike budo zveksim brojom nastanili.

Već su takvi telegrammi došli, da okolo Ayivali varaša grčke i turske straže pograbile su se i strahoviten boj se je započel mednjimi. Vu Grčkim su straho, da turska soldacija vu Ayivali varaš vdere i strahovitno krvno kupelj zroči med grki.

Grčki korman ostro zahléva od Turskoga, da naj mir psnti tamošnjim grkom, jerbo drugač presiljen bude s oružjem napomoć iti svojemu narodu. Vu Mali-Aziji dan na dan nećimurno koleju grke, tak govori grčki ministerprezident. Kaj je istina od toga, to je ne moći popravici znati. Grk se tuži na turčina, turčin pak na grka. Što bi znal, koj ima pravo.

Vu Albaniji podjednoma je veliki nemir. Mohamedanci sbunili su se proti vladi i nećuju spoznati Vilmosa za Albanskoga kralja, neg silno zahtěvaju, da jeden mohamedanski herceg zadobi kraljsko kurunu, ili pak je nazat naj preklopiti k Turskomu orsagu. Stakvom moćom vdiraju na vladu, da je Vilmos kralj scelom familijom moral pobeći na jednu taljansku ladju. Medjunarodske ladje su marinere i pešičku soldaciju postale vu Durazzo, da braniju konzulatuše. Potlam su od vlade poslani seregi preobladali bunlare i Tirana je opet kormanu došla vu ruke. Vu Ismiju su takodjer pretirali buntare i na kaštelj su nazat potegle albansku zastavu. Vu Tirani je glavna gnjezda bila buntarov, koju je sad Achmed bėg nazat zadobil.

V tork vjuto su buntovnici svelikom silom se navali na Durazzo varaš, ali kak je naš ministerium iskreni telegram dobil, od svih krajov su se pretirali. Buntovnici ponoći hitro su se navalili na odsuvnašnje straže i tijam do varaša su došli. Strahovitno strělanje se započelo, ali kad su i štuki vu boj stupili, neprijatelj je pobećel. Okolo Durazzo vnožina mrtvih leži, vu varašu pak su svi spitali i privat hiže pune splezěrci. Vilmos kralj sam je vodil svoju vojsku. Proti jutri minul je boj. Neprijatelj je ostavil varaša i na bližnje brega se potegel. Od braniteljov varaša samo dva su mrtvi ostali. Žalostno je samo to, da je med mrtvi Thomson hollandski ezreděš, zapovednik albanskih žandarov. Thomson vjuto oduševljeni je štel malizore i sam je prednje stal. Malizori su kre jednoga puta vu jarku

ležali, ali na njegve rěči su samo malo s mednjih išli za Thomsonom. Ob šesti vuri vjuto je Thomson plezěrcani doli opal, ali niti jeden albanec nē mu je štel napomoći iti.

Nazadnje Roelf majur i jeden englezki činovnik su zdigli plezěrci i vu jedno bližnju hižu odnesli gde je za par minut vumrl. Kesno ponoći buntari opet su se navalili na varaš, ali štuki su je pretirali. Drugi dan je mir bil i pokopali su Thomsona. Mrtvo tělo su vu kraljski palači deli vu raku. Osztrak-magyarski marinere lěpi vėnec su deli na raku, na vėncu su ove rěči stale: »Vitezkomu branitelju Albanije!« Raku su albanski žandari nesli. Vilmos kralj i kraljica takodjer su vėnca deli na raku, kralj je i jedno zlato medaliju del na mrtvu tělo. Za rakum je kralj išel, zanjim su medjunarodni oficiri i čela diplomacija sprevadjala mrtvo tělo. Sve vulice su scerninom bile oblečene. Potlam mrtvo tělo vun zemeju iz groba i vu domovinu odpelaju. Kralj se jako žalosti za Thomsona.

Kad je spredov minul, od neprijatelja su dva parlamantairi došli, kojim su oči svezali i tak su je vu kraljsku palaču pelali gde sad rasprava traja mednjimi i med kormanom.

Juniša 17- ga taljanske ladje simenom Regina, Elena, Roma, Napoli i Vittorie Emanuele pod vodjom abruzoi hercega vu Durazzo su došle. Noord Brabant ledja takodjer je zapoved dobila, da odmah vu Durazzo naj ide.

Vu varašu su špioni. V pondeljek su spazili, da sjedne mohamedanske hiže na branitelje strěljaju. Odmah su nahizu naperili štuke i dofundamenta su ju zrušili. Kad boj henjal vu jedni mesti s nenada su počeli na malizore strělati s med kojih je vnogo opalo.

Tak stoji denes posel vu Albaniji. Jeden dan je mir, drugi dan opet već grozni glasi lěčuju pozraku. Nazadnje medjunarodski soldati budeju morali mir napraviti i vu ime Europe okupérati.

Što dobi penziju?

Dvě leti imamo već takvoga zakona, poleg kojega si magjarski poljodjelavac tako penziju more preskrbeti, kakvo su dovezda samo orsački službeniki imeli i dobili.

1912-ga leta VIII zakon govori od toga, da svaki poljodjelavac koj je barem deset lět član od penzije družtva i odnemore ili ga kakva nesreća, nevolja postigne, do smrti penziju dobavija. Ako pak spuni 65 lět, makar je i vu najbolšim zdravju i delati more, kək mladi, zato svoju zasluženu penziju od ovoga vremena, do smrti dobavija. Vu ovim položaju nepita se, koliku more još zaslužiti na dan ili na leto, kad spuni 65 lět ima pravo penziju zahtěvati. Ravno to je lěpo i hasnovito vu ovim zakonu, da svaki kad 65 lět mine star, na svoju starost ležeše življenje i počinek si preskerbi, da na stare dane nemora na ničju milošću gledati i čekati i da si pod staru glavu mehkešo sglavje more napraviti.

Prerazmili su po celim orsagu poljodjelavci ov plemeniti zakon, previdli su, da je to za njihovo dobro i krěpest napravljeno i svrhu toga od sveju okrajinah vnogo se jih je dalo vu ova družtvo zapisati tak, da denes prěk 27 jezer članova ima i broji s med onih, koji su nē žalili na leto jedno—dvě korune aldovati na svoju starost.

Pokehdob pak je zakon dopustil, da svaki koj je predi »Országos Gazdasági Munkáspénztár« — a član bil, slobodno tam zaslužnim jušom prěk stupi vu družtvo penzije poljodjelavcov, poleg toga jesu već takvi člani, koji 10—14 lět zasluženo penziju imaju i barem je stopram dvě leti, da su toga pravničnoga zakona napravili, itak je već nekoja stotin takvih, koji su 65 lět postigli ili pak vu nekakvu nevolju opali i sad od ovoga družtva do smrti se penziju z vivaju.

Mogel bi tu s imenom i s conum spisati sve one, koji su tak srečni i spametni bili, da su se zavremena pobrinili za svoju starost, ali to bi nekoji arkuš spunilo, to pak nam je nē cilj.

Da denes skorom svi su takvi, koji poleg starosti vtećuju od družtva penziju, to je zato, jerbo malo ga takvih bilo, koji su pod stareše dane stupili vu družtvo i tak dovezda su još nē spunili 65 lět. Opet od mlajših puno ga takvih, koji su pred vremenom odnemogli svagdašnji kruh is služiti i sad vu miru živiju od one penzije, koju su si zavremena preskrbeli.

Hvala Bogu nepostigne svakoga nevolja i nesreća, takodjer maloga takvih poljodjelavcov, koji bi pred vremenom vu beteg opali, ali svaki se more s Božjom pomoćom nadjati, da se starosti vu lěpim zdravju vćeka. Važno je to vu ovim poslu da znamo od ovih 27 jezer članov, da svaki, koj se vćeka, jeden zadrugim dobi od družtva na stare dane penziju, kad spuni 65 lět, makar ga ova doba vu najlepšim zdravju najde.

Nemoremo lěpsi i bolši navuk dati našim poljodjelavcom kak to, naj se žuriju k onim 27 jezer članom preklopiti, koji su već se dali zapisati vu ova družtvo, da i oni, kak i ovi na starost, kad više nebudu mogli tak delati, dobiju penziju i osegurjeni budu na starost.

Svaki težak, svaki poljodjelavac potroši negda medvremenom dvě, tri korune, koje nebi moral, zakaj nebi anda za svoju starost tuliko aldual na leto! Neje to tak velika svota, da jeden ili drugi nebi mogel bez toga preživeti, i stēm na starost mirnu življenje si preskrbeti.

Svaka občina ima svoju kancelariju, gde se svaki svrhu toga more popitati i gde svakomu sdrage volje ov posel nadalje rezultaciju.

Prva pomoć kod maršeta.

Bormeš pripeti se nekakva nevolja sa maršetom ali je onu vu štali, na paši ili pak vu jarmu. Gazda je prvi, koj napomoć mora biti vu takvim položaju, drugač se lehko pripeti, da marše tak doli dojde, da dugo vremena nebudu na nikakvi hasen ili pak lehko i pogine, ako ga zavremena nēga pomoći. Živinara neimamo odmah pri rukah, zato je dobro i hasnovito, ako gazda vu nekojim položaju more i zna napomoć biti svoji živini. Spisemo nekoji takov beteg, koj hitro ili znenada dojde i kad odmah napomoć moramo biti, ako nećemo, da nam blago doli dojde.

Pripeti se, da se marše sběsi i poleg toga menšje ili vekše rane dobi na tělo naprimer vu lakvim mestu gde su vekše žile. Ako skim predi nezastavimo krv, lehko krv scuri i marše pogine. Na nogaj odsnutra, na glavi i na šnjaku su takve žile, koje ako se strgaju,

Sve pošiljke, kaj se tiče zadnja novina, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijivi list za puk
izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplatna ošna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i faj računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnici:
PATAKI VIKTOR i SRÁY FERENCZ.

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SANDOR.

Juníuš.

April meseca malo deždja je opalo i moremo reći, da je čeli mesec suhi bil i nekoji su već straho bili, da opet velika suša bude, ali došiel je majuš mesec sa deždjom, za kojega stari gospodari tak veliju, da je zlata vrēden. To je negdašnja istina. Ako zaostane majuški dežd, bormes nje moći se dobre letine nadjati, zato svaki tak teško čeka majuškoga deždja. Letos hvata Bogu nje zaostal, dosta ga je bilo po čelim orsagu, negdi i preveč.

Jesenske slabe sētve, takodjer i protu-letne lēpo su se rezvile i popravile. Malo je faluga to bila, da je čeli majus, prēm od kraj meseca mrzel bil, takvo vrēme pak je nē na hasen sētvam, jerbo od mrzloga vremena pohrdjaviju i požutiju. Istoga se vidi, kak je sunce potrebuo silju.

Majuša drugoga, tretjega i četrtoga velika zmrzlavica je bila s mrazom i ledom. Pomrzle su raue kuruze rani krumpir, cukurica i grah. To je dosta veliki kvar orsagu. Vekši kvar je bil po goricah i vu sadovnjakih, ov kvar millijune sbije vu kurunah, ali itak nje tak veliki bil, kak su to prve dane skričali. Najvekši kvar je po goricah vu Pest-Pilis-Solt-Kiskon, Baranya, Zala, Veszprēm Komárom, Győr, Borsod i Sopron varmegijji. Po ovih varmegijjah na pol tuliko vina nebude zraslo, kak se to otkrāja skazalo. Menjši kviri vu svaki varmegijji su bili.

Majuša mesec po apríuški suši, lēpo su se popravile i rezzelenile. Paše ga sveposud dosta i pašna marha neterpi glada i stradanje.

Najviše hasnil dežd jesenski sētvi, koja je već jako potrebuvala božji blagos-

lov. Najlepše vu jesenske sētve med Dunom i Tiszom, prēk Tisze i vu Erdēlju. Okolo nas se takodjer nemore nišči tužiti na jesenske sētve.

Negdi su miši se tak napovali, da skorom uništiti hoćeju sve vu polju. Proti njim se sad samo s giftom moći braniti, kojega tak treba podleći, da domače stvari, kak su kokoši, guske i race nemoreju donjega.

Kuruza poleg suše je na falate slabo žišla k tomu pak i dosta kesno, ali majuš meseca su se lēpo popravile. Tak su vrti i senokoše.

Vu sadovnjaki, gde je zmrzlavica nē kvara napravila, lēpa letina se kaže. Najvekši kvar je vu orehi, mandulicaj i marulicaj. To je po čelim orsagu pozeblo i letos se malo orehov moći nadjati.

Na polju je sad veliki posel i briga. Kuruze, krumpira i cukorice treba je okupati i zemlju čisto držati od drača. Vu dračnati zemlji nemore kuruzi rasti. Veliki posel je i na senokošah. Sad se kosiju trave, deteljice samo posušiti je teško jerbo i juniuš mesec ima dosta deždja tak, da nekoje pokošene deteljice su se skvarile.

Domača zivina se sad zelenom krmom hrani. Marha na dobri kosti mora biti, ako hoćemo, da nam doli ne dene i da vu jari mu ili hamu svoj posel poredi zvršavat more.

Vu goricah proti peronospori drugoč treba sa galicom špricati i ako je potrebuo, proti pepelju žveplinim prahom posipavljenju trse.

Na vrtu je takodjer dosta dela. Gazdarica podjednoma mora kopati i pleti, ako hoće, da bude vredno vrta imala. Juníušu se sadi zimsko zelje.

Vu sadovnjaku snažiti je treba drevje od gusenice i pazimo, da hasnovite pličice

nišči vu vrtu nebantuje, jerbo su nam na veliki hasen.

Novo vino se ov mesec mora preločiti. Čmelci sad puščaju, paziti treba nanje.

Novi boj na Balkanu.

Med Grčskim i Turskim orsagu opet je takov položaj, da svaki dan se moći nadjati jeden novi i kervavni boj mednjimi. Opet oružje bude moralo skazati, što ima pravo. Kad su mir napravili mesodobom, pozabili su za one otoke, koji pred Dardanellak morskim klanjcu ležiju i koji su pred bojom pod tursku vladu spadali, ali vu veliki zmesariji grki su je okuperali. Turski orsag, ako od morja oseguriti hoće svoj glavni varaš Konstantinopolja, nemore bez ovih otokov biti, jerbo nemore bez njih braniti Dardanellak klanjca, po kojim pak lahko bi neprijatelj svojimi ladjami do Konstantinopolja došel. Drugi zrok pak je to, da su grki iz Macedonije na hiljada mohamedana vun pregnali, imētku su njim zeli i kak bogci su došli vu turska postajališća, gde su prepovedali, da kak strahovitne psine su morali od grkov prenesti. Na ove glase su turcini počeli ravno tak delati i preganjati one grke, koji pod turskom vladom živiju vu Mali-Azsiiji. To bi bil zrok novomu boju. Tajni zrok pak je to: Turska ladja vu Englezkim više taborskih ladjih je zafrēmala koje kad budu gotove, takvo jakost daju Turskomu orsagu na morju, proti kakvi jakosti grki se nebi mogli zdruvati. Zavezda grki imaju bolšu i jakšo flottu namorju, skojom lahko braniju otoke proti turski flotti, koja samo jedno vekšo i glasovitno ladju ima, od koje smo već tak vno go pisali, i to je Hamidie ladja. Ako sad turska vlada zavremena dobi svoje zafrēmne ladje, moći je misliti, da odmah nazat bude zab-

Dvostruka krajda.

Je, taj Lamplvirth, to ti je prefriganec na deseto sito presejani; a pisati, to ti zna, da je to već veličanstveno!

Ne, da bi baš puno se po školah bil vučil, a niti da bi svojim vuzkim čelom i požmrkavajućemi očmi i crvenomodrem plosnatem nosom bog zna kak duševno naobražen izgledal, to ne, ali prefrigan vam je preko svih mieraah, a k-tomu ima šaku za vuhi, makar ova nestoje bašdaleko od njegove, kak gugia, glave.

Činjenica je do istine, da je on liepo mirno, spokojno, od dana do dana bogatiji a njegovi najbolji dnevni gosti od dana do dana sve siromašniji.

Ja mu nemogu a niti neču prifrknjavati, da on mozbit vino krsti: jer bi me mogel za uvriedu poštenja tužiti, a k tomu bi mogel i prisedi, da ga pri tom kršćanskom činu još nitko nije zatekel, to se raz-

me da nije, jer on na podrumu sve luknje spozatekne, kad u njem ima . . . posla; ali jedno mu hoću i moram reći, da najme vino na njega spodobno, a ipak različito dieluje, kak na njegove pivce.

Kada najme Lamplvirtovi gosti imadu dosta, onda Lamplvirt ima još premalo, to je razlika, . . . ako pak pivci dvostrukovide, onda Lamplvirt piše dvostruko, i to je spodobno.

A to pak mu nemre nitko zamieriti, kak sam veli, da često po jedan potez više na tablu napravi, kad je već tamna noć, a soba puna dima, a svetiljka hoće u dušiku već ugasnuti, da mu onda po gde koj štrih na tablu vuide, stranom radi tmine u sobi, a stranom radi toga, što se lumpi neču raziti. . . .

Ali Lamplvirth je strogo obziran čoviek, pak dok ovaj ili onaj još posieduje kućicu, koj slog zemlje, koj falat šume i kravicu u štali, toga on nehati iz svoje krčme, dapače

on tablu, na kojoj stoje bezbrojni štrih, milostivno obrne . . . kaj to treba svakomu, koj sim dohadja, znati, koliko je šostar Remen i seljak Hrzić dužan? To bi goste, koji ovde piju, dapače loću, a neračunaju, moglo prestrašiti još predi nego je krčmar računa napravil.

Lamplvirth, akoprem samo na tabli kredom poteze dela, dobro zna na filer, koliko je koj gost iliti pivce vrieden, zato on još za vriena račun dela, a onda nepozna šale.

Je, kada Lamplvirth jedan krat veli: »Brate, više nemam za te na tabli prostora!« Onda je taj »brate« zgotovil, — jedni vele, da je sprel, a drugi, da je dotkal, te je onda došel njegovom vlastitom krvnjvom čas žuhke nevolje, kada ce se morati pričeti privučati na vodu piti — ako ne dapače u vodi dokončati!

Em. Kollay.

tévala one otoke koje su grki tak lahko okupéráli. Dakle to bi bil pravi zrok boju.

Lehko da ovu minutu već opet rođiju strahovitni štuki na Balkanu. Vu Grčkim, kak iz Athena pišuju velika je uzbuna, jerbo turska vlada s celom moćjom se pripravija na grčkim hataru. Turčini na celim hataru vnožina soldata su skup potegli, tvrdjavice zidjeju, šance delaju i jarke kopaju. Vnogo municije i živiša skup spravljaju. Poleg Ayivali varaša na hiljada soldata leži, štuke i mašinpuske su naperili proti varašu. Vu Ayivali varašu, vu kojem 275 hiljada grka živi, veliki je strah, jerbo stanovniki neznaju, kaj se more svako minutu sgoditi. K tomu pak hašibuzok bande su prěk vdrla na grčki kraj i turske straže su dalko naprě porijene.

Grčka II. broja flotta, koja vu Pyracusu stoji i broji deset vekših i puno menjših ladjih, zapoved je dobila, da odmah mora vun na odprto morje iti. Kam je poslana, to ništi nezna. Tak misliju, da one ladje bude sprevadjala, koje vozile budu one grke, koje su iz Turskuga pregnali. Ove okolo Szalonike budo zveksim brojom nastanili.

Već su takvi telegrammi došli, da okolo Ayivali varaša grčke i turske straže pograbile su se i strahoviten boj se je započel mednjimi. Vu Grčkim su straho, da turska soldacija vu Ayivali varaš vdere i strahovitno krvno kupelj zroči med grki.

Grčki korman oštro zahléva od Turskoga, da naj mir psnti tamošnjim grkom, jerbo drugač presiljen bude s oružjem napomoć iti svojemu narodu. Vu Mali-Azsiji dan na dan nećimurno koleju grke, tak govori grčki ministereprezident. Kaj je istina od toga, to je ne moći popravici znati. Grk se tuži na turčina, turčin pak na grka. Što bi znal, koj ima pravo.

Vu Albaniji podjednoma je veliki nemir. Mohamedanci sbunili su se proti vladi i nećuju spoznati Vilmosa za Albanskoga kralja, neg silno zahtěvaju, da jeden mohamedanski herceg zadobi kraljsko kurunu, ili pak je nazat naj prekloppiju k Turskomu orsagu. Stakvom moćjom vdiraju na vladu, da je Vilmos kralj scelom familijom moral pobećti na jednu taljansku ladju. Medjunarodske ladje su marinere i pešičku soldaciju poslale vu Durazzo, da braniju konzulatuše. Potlam su od vlade poslani seregi preobladali buntare i Tirana je opet kormanu došla vu ruke. Vu Ismiju su takodjer pretirali buntare i na kaštelj su nazat potegle albansku zastavu. Vu Tirani je glavna gnjezda bila buntarov, koju je sad Achmed bėg nazat zadobil.

V tork vjuto su buntovniki svelikom silom se navali na Durazzo varaš, ali kak je naš ministerium iskreni telegram dobil, od svih krajov su se pretirali. Buntovniki ponoći hitro su se navallili na odsvnašnje straže i tijam do varaša su došli. Strahovitno strělanje se započelo, ali kad su i štuki vu boj stupili, neprijatelj je pobėgel. Okolo Durazzo vnožina mrtvih leži, vu varašu pak su svi spitali i privat hiže pune spležerči. Vilmos kralj sam je vodil svoju vojsku. Proti jutri minul je boj. Neprijatelj je ostavil varaša i na bližnje brega se potegol. Od braniteljov varaša samo dva su mrtvi ostali. Žalostno je samo to, da je med mrtvi Thomson hollandski ezredeš, zapovednik albanskih žandarov. Thomson vjuto oduševijeti je štel malizore i sam je prednje stal. Malizori su kre jednoga puta vu jarku

ležali, ali na njegve rěči su samo malo s mednjih išli za Thomsonom. Ob šteti vuri vjuto je Thomson pležerani doli opal, ali ništi jeden albanec ne mu je štel napomoćiti.

Nazadnje Roelf majur i jeden englezki činovnik su zdigli pležerča i vu jedno bližnju hižu odnesli gde je za par minut vumrl. Kesno ponoći buntari opet su se navallili na varaš, ali štuki su je pretirali. Drugi dan je mir bil i pokopali su Thomsona. Mrtvo tělo su vu kraljski palači deli vu raku. Osztrak-magyarski marinere lěpi vėnec su deli na raku, na vėncu su ove rěči stale: »Vitezkomu branitelju Albanije!« Raku su albanski žandari nesli. Vilmos kraj i kraljica takodjer su vėnca deli na raku, kralj je i jedno zlato medaliju del na mrtvu tělo. Za rakum je kralj išel, zanjim su medjunarodni oficiri i čela diplomacija sprevadjala mrtvo tělo. Sve vulice su scerninom bile oblečene. Potlam mrtvo tělo vun zemeju iz groba i vu domovinu odpelaju. Kralj se jako žalosti za Thomsona.

Kad je sprevod minul, od neprijatelja su dva parlamantairi došli, kojim su oči svezali i tak su je vu kraljsku palaču pelali gde sad rasprava trajaja mednjimi i med kormanom.

Juniša 17- ga taljanske ladje simenom Regina, Elena, Roma, Napoli i Vittorie Emanuele pod vodjom abruzoi hercega vu Durazzo su došle. Noord Brabant ledja takodjer je zapoved dobila, da odmah vu Durazzo naj ide.

Vu varašu su špioni. V pondeljek su spazili, da sjedne mohamedanske hiže na branitelje strěljaju. Odmah su nahizu naperili štuke i dofundamenta su ju zrušili. Kad boj henjal vu jedni mesti s nenada su počeli na malizore strělati s med kojih je vnogo opalo.

Tak stoji denes posel vu Albaniji. Jeden dan je mir, drugi dan opet već grozni glasi lěčuju pozraku. Nazadnje medjunarodski soldati budeju morali mir napraviti i vu ime Europe okupérati.

Što dobi penziju?

Dvě leti imamo već takvoga zakona, pleg kojega si magjarski poljodelavec tako penziju more preskrbeti, kakvo su dovezda samo orsački službeniki imeli i dobili.

1912-ga leta VIII zakon govori od toga, da svaki poljodelavec koj je barem deset lět član od penzije družtva i odnemore ili ga kakva nesreća, nevolja postigne, do smrti penziju dobavija. Ako pak spuni 65 lět, makar je i vu najbolšim zdravju i delati more, kak mladi, zato svoju zasluženu penziju od ovoga vremena, do smrti dobavija. Vu ovim položaju nepita se, koliku more još zaslužiti na dan ili na leto, kad spuni 65 lět ima pravo penziju zahtěvati. Ravno to je lěpo i hasnovito vu ovim zakonu, da svaki kad 65 lět mine star, na svoju starost ležeše življenje i počinek si preskerbi, da na stare dane nemora na ničju milošću gledati i čekati i da si pod staru glavu mehkešo sglavje more napraviti.

Prerazmili su po celim orsagu poljodelavci ov plemeniti zakon, previdli su, da je to za njihovo dobro i krěpest napravljeno i svrhu loga od sjevu okrajinah vnogo se jih je dalo vu ovu družtvo zapisati tak, da denes prěk 27 jezer članov ima i broji s med onih, koji su ne žalili na leto jedno—dvě korune aldovati na svoju starost.

Pokehdob pak je zakon dopustil, da svaki koj je predi »Országos Gazdasági Munkás-pénztár« — a član bil, slobodno tam zaslužnim jušom prěk stupi vu družtvo penzije poljodelavcov, pleg toga jesu već takvi člani, koji 10—14 lět zasluženo penziju imaju i barem je stopram dvě leti, da su toga pravičnoga zakona napravili, itak je već nekoja stotin takvih, koji su 65 lět postigli ili pak vu nekakvu nevolju opali i sad od ovoga družtva do smrti se penziju z vivaju.

Mogel bi tu s imenom i s conum spisati sve one, koji su tak srećni i spametni bili, da su se zavremena pobrinili za svoju starost, ali to bi nekoji arkuš spunilo, to pak nam je ne cilj.

Da denes skorom svi su takvi, koji pleg starosti vėceju od družtva penziju, to je zato, jerbo malo ga takvih bilo, koji su pod stareše dane stupili vu družtvo i tak dovezda su još ne spunili 65 lět. Opet od mlajših puno ga takvih, koji su pred vremenom odnemogli svagdašnji kruh ai služiti i sad vu miru živiju od one penzije, koju su si zavremena preskrbeli.

Hvala Bogu nepostigne svakoga nevolja i nesreća, takodjer maloga takvih poljodelavcov, koji bi pred vremenom vu beteg opali, ali svaki se more s Božjom pomoćjom nadjati, da se starosti vu lěpim zdravju včeka. Važno je to vu ovim poslu da znamo od ovih 27 jezer članov, da svaki, koj se včeka, jeden zadrugim dobi od družtva na stare dane penziju, kad spuni 65 lět, makar ga ova doba vu najlepšim zdravju najde.

Nemoremo lěpsi i bolši navuk dati našim poljodelavcom kak to, naj se žuriju k onim 27 jezer članom prekloppi, koji su već se dali zapisati vu ovu družtvo, da i oni, kak i ovi na starost, kad više nebudu mogli tak delati, dobiju penziju i osegurjeni budu na starost.

Svaki težak, svaki poljodelavec potroši negda medvremenom dvě, tri korune, koje nebi moral, zakaj nebi anda za svoju starost tuliko aldual na leto! Neje to tak velika svota, da jeden ili drugi nebi mogel bez toga preživeti, i stēm na starost mirnu življenje si preskrbeti.

Svaka občina ima svoju kancelariju, gde se svaki svrhu toga more popitati i gde svakomu sdrage volje ov posel nadalje rezultacijaju.

Prva pomoć kod maršeta.

Bormeš pripeti se nekakva nevolja sa maršetom ali je onu vu štati, na paši ili pak vu jarmu. Gazda je prvi, koj napomoć mora biti vu takvim položaju, drugač se lahko pripeti, da marše tak doli dojde, da dugo vremena nebudu na nikakvi hasen ili pak lahko i pogine, ako ga zavremena nega pomoći. Živinara neimamo odmah pri rukah, zato je dobro i hasnovito, ako gazda vu nekojim položaju more i zna napomoć biti svoji živini. Spisemo nekoji takov beteg, koj hitro ili znenada dojde i kad odmah napomoć moramo biti, ako nećemo, da nam blago doli dojde.

Pripeti se, da se marše sběsi i pleg toga menjše ili vekše rane dobi na tělo naprimer vu takvim mestu gde su vekše žile. Ako skim predi nezastavimo krv, lahko krv scuri i marše pogine. Na nogaj odsnutra, na glavi i na šnjaku su takve žile, koje ako se strgaju,

marše za kratko vrijeme sgubi krv i pogine. Onda je pogibeljno, ako marše tak krvi, da krv jednako lije iz rane, tojest odvodnice žile curi. Vu ovim položaju, ako je rana na nogi, prvo delo nam najvde nogu ober rane dobro na trdoma svezati; zato je dober žepni rubec, štranjga, vuža ili druga takva stvar, tojest kaj predi pre rukah imamo, jerbo neimamo vnogo vremena si abirati, neg žuriti se moramo, da noga skim predi bude svezana. Ako krv nehice se vun, neg pomalem teče i mudra je, onda pod ranom svežemo nogu. Ako pak je rana na glavi ili na šinjaku vu takvim mestu gde nje moći svezati, opet zememo rubca ili kakvo drugo odedu i tak dugo tešćimo na ranu, doklam krv prestane cureti. Važno je, da se človek neprestraši i ne javče okolo maršeta, neg skim predi nekaj pograbi i sveže ranu, tak kak smo spisali.

Pri konji se pripeti negda ako velikoga terha vlečeju da s nosa se krv spusti, menje ili više krvi penaste i zub ide. Vu ovim položaju konj teško diše i kašlja. Kad se to pripeti, konja odmah rezpreči treba, vu mirnu mesto postaviti i po leti od muh braniti ga moramo, da vu miru bude stal, jerbo drugač teško se mu zastavi krv. Ako pri rukah imamo pokroca, njega vu mržlo vodu namočimo i stēm pokrijemo marše. Kad se jedenput krv zastavi još dve tri vure mira treba dati i onda lepo pomalem marše dimo spraviti, zatem pak skim predi po živinaru poslali.

Negda zapreženi konj hitro ošepavi i to tak, da niti stati nemore na nogu. Odmah je potrebno postati i pregledati kopite, ali je ne nekakva spicasta ili oštra stvar vu nogu se zapilila. Vnogi put je videti na putu stare i hrdjave čavle, zeležo i glaža, ako sad marše nato stane, mora ošepaviti. Negda pak se kamen tak zapili med potkovu, da skorom niti s hamrum ne moći vun sbiti. Velika nemarnost je od gazde, ako spazi, da mu konj šepavo ide, pak ne pregledne kopite, neg ga dalje tira. Razini se, ako se konj na nekaj napiči, da ovu stvar odmah je treba vun poteti. Ako pak je preveć gliboku se nekaj zapililo, potrebno je marše k živinaru odpeljati, jerbo ako sami vraćimo, lahko se pripeti, da se krv zagifta i marše pogine.

Vu veliki vrućini negda hitro postojiju konji i jeden ili drugi počne se sim—tam nikati i za malo vrēme skup opadne, medtem toga pak skorom nikaj ne diše i jako švica. Tak sgladi vun, kak da nikakov život već nebi bil vunjem. Tomu je zrok velika vrućina.

Prvo delo nam je vu ovim položaju hame odmah doli zeti iz konja i mira mu dati da se počiva, na glavu pak mrzle cape deti i celo telo zmrzлом vodom poljavati. Najviseput za kratko vrēme marše k sebi dojde, ali mir mu moramo dati i on dan nega smeti više zaprežavati. Opet lahko se pripeti kak doli opadne, krē dobi i za nekoju minutu pogine. Proti tomu se tak branimo, da po veliki vrućini terha ne vozimo i na dan marše višeput napojimo. S jednom rečjom marše nigdar nje smeti preteršiti stēm menje pak po veliki vrućini.

KAJ JE NOVOGA?

— **Bojal se je soldačije.** Knaw Rudolf dvajstijedno star šlosarski detič jako se je bojal, da za solda taostane. Pogodil je

mesto sebe Vadász Elek kelnera, koj je već zvršil stelingu i ne su ga šteli zeti, da komisnoga kruha je. Vadász kad je pod meru stal, doktor je odmah zakrical: »tauglich!« Vadász je zatem strahoma bejzal doli, gde ga je već komaj čekal Knaw. Kad mu je povedal pripećenje, Knaw je besno i zdvojeno se žuril pred komišiju, pred kojom je povedal ciganjnu. Sad su i njega previziterali i on je »tauglich« bil. Zatem pak su obedva vu rest zaprli.

— **Zagutil je tēsta.** Vu Nagytétényu svaki se norca delat iz Hassán Jakab sedemdesetdevet lēt staroga človeka, kojega su selčani za bedaka imali. Stari človek skup je živel svojim zetom Machner Gusztijom, koj je poleg starca vnogo zuhkih reči moral pogutnuti. Stari se je smirom svajovals zetom, koj se je minući pondeljek tak rezrdil nad starcom, da ga je pograbil i zagutil ga je. Zeta su žandari prijeli i sudu prek dali.

— **Vilmos cesar vu Konopistu.** Juniuša dvanajstoga je došel Vilmoš pruski cesar vu Beneschambe odkud je s Ferenc-Ferdinandom na automobilu vu konopisti kaštelj se odpeljal. Vilmos poldrugi dan je Ferenc Ferdinand gost bil i ne se je mogel dosta prečuditi, kak lepi vrt ima naš princ. Na kolodvoru Vilmoš i Ferenc Ferdinand skušovali su se, vnožina naroda pak je svelikom paradom i radostjom pozdravljalo visokoga gosta. Pred kolodvorom je više štukov bilo priredjeno, iz kojih su na čast visokoga gosta, dvajsti jedenput strelili, soldačka banda pak je medtem toga nemškoga himna igrala. Kad se je automobil vu kašteljski vrt obrnul, na turen su odmah nemšku zastavu potegli.

— **Zgoreča puca.** Iz Battonye pišeju: Jünger Radojan zemeljski gospon i žena odišli su vu gorice, domaj je ostala sedemnajst lēt stara Trezika i jedna pet lēt, jedna pak šest lēt stara pucka. Roditelji ne su do poldana dimo došli i puca štela je malim sestricam obeda skulati. Kak je zakurila, nekak se ji je oprava vužgala i sestricam na očigled je na vuglen »gorela. Kad su roditelji dimo došli, samo zgoreče telo su našli. Bog je občuval male puce, njim se je z vun straha nikaj ne pri etilo.

— **Umorstvo.** Tamás Mihály vu Makó stojeći 46 V. regimenta pešak v četretke opoldan pohodil je roditelje i na njihovim stanu se je skončal. Kad su roditelji na posel odišli zel je naprē revolvera i s njim se je vu srce strelil. Sa teškom ranom odmah su ga vu soldački špital odpeljali, gde je do jutra vumrl.

— **Obēsil se je.** Poleg Budimpešta vu Soroksaru našli su vu jedni štali obešenoga človeka. Samo drugi dan su pozvedili, da to je Vitzenberger Gabor dvajstiosem lēt star tezak. Kad su ga našli, mrtev je bil.

— **Vu vodi goreći inoš.** Stabler István četirinajst lēt star bajajnski šostarski inoš iz jednoga skladališća popriliki dve kil vapna je vkral i to si je vu žepe nametal. Jeden činovnik ga je spazil i bejzal je za inošom. Siromak vu veliki sili vu bližnju Sugovica potok je skočil. Vu vodi se vapnu rezitalo i dečeca na nogah i po črēvi nevarno speklo. Ribari su ga iz vode vun potegli i vu špital spravili.

— **Smrt husarov.** Poleg Riga vu Ūčküllu se ova nesreća pripetila. Šest husarov prek Dina gliboke i bistrē vode su šteli na

konji splavati. Vu nekakov kotel su zašli i svi šest se je vtopilo. Na bregu stojeći pajdaši ne su njim mogli nikaj pomoći.

— **Boj sa razbojnik.** Iz Krasznójarszka pišeju, da minući tjeđen izbužen boj je bil tam med razbojnik i žandari. Tolvajji zaklali su na putu dva mužkarce. Žandari su jim za kratko vrēme na trag došli. Razbojnik i počeli strēlati na žandare, žandari takodjer na razbojnik i s med kojih su pet doli strelili, jednoga pak su živoga prijeli. Vu boju su dva žandari nevarne plezēre dobili.

— **Dinamit.** Poleg Savone je jedna dinamit fabrika. V četretke popoldan je dinamit s nenada eksplodiral i čela fabrika je vu zrak odletele. Smed ruševinah su tri mrtve i više rajenikov vun potegli.

— **Prēk Atlanti morja.** Maicon dvajsti lēt star francuski zrakovlavec vu Nizzi se je vu zrak sdigel, da prek Atlanti morja zleti. Ako mu sreća posluži, 250 jezer francov nagrade dobi.

— **Zaklani kanas.** Hrivnyak Andraš losonskoga kanasa su minući petek mrtvoga našli na orsackim putu, šinjak mu je s britvom bil prek preržani. Hrivnyak je iz Nagydaróca pešice išel dimo i tristo korun je imel pri sebi, koje peneze je krvolok odnesel. Žandari su odmah sumlju na cigane zeli. Vu nagydarocki šumi su je našli. Cigani su kamenje počeli hitati na žandare, koji su nazadnje itak presilili čelu bandu da se preda. Samo Kőkény zvanoga cigana su ne mogli na ruke dobiti, za kojega misliju, da je on zaklal kanasa.

— **Nesreća na mostu.** Susanszki György zsolóski tšlar ženom i s decom se je iz sema dimo pelal. Pijani kočis je tak nesrečno na jeden most vozil, da su se kola prehitila i putniki pod veliki terh došli. Deca su odmah vumrla, tšlar, žena i kućis pak su se na smrt oranili.

— **Strēla.** Vu Magyarovaru minući tork strahoviten viher se zdigel. Lejal je dēdzj, curela je tuča, strēle su pokale. Rigo Janošova s dvojom decom med vrati je stala i gledala vihra. Jedenput samo vudri strēla mednje i žena mrtva je opala doli. Na veliku čudu deca su ziva ostala. — Vu Brüsszelu isti on dan strēla je pet osobah zatukla i sest hiž vužgala.

— **Smrt na muštri.** Vu Szereci občini poleg Lemberga sad kanonēri se vučiju vcilj strēlati. Jeden kanonēr, koj je na table pazil i nje poravnal, nje spazil signala i duže je na mesti zaostal, kak bi bil smel. Jedna kuglja na male falacke ga je sēhala.

— **Kak shodi spameten človek.** Vu Londonu se pripetilo na kolodvoru, da ravno onda je jeden mladi gospon došel, kad je vlak se štēl genut. Silno bi moral bil odputovati, ali već niti vu jedni kočiji neje našel mesta. Nazadnje skoči vu zaduju kočiju i s ostrvim glasom zakreči na putnike: »Odmah svi doli, ova kočija se vkraj bude odkapčila!« Putniki hitro su poskakali doli i on se komot hiti na jeden kanapej i čeka kad bude se genul vlak. Za pet minut stupi vu kočiju jeden činovnik i zapita ga, ali je on rekel, da ova kočija ne bude sa vlakom išla. Na odgovor, da je on bil, činovnik mu veli, da se mu je želja spunita i sblja su kočiju odkapčili, spametnoga putnika pak k tomu deset font sterlingov štrofali.

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmáza	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	25.20 —
Rozs otdrandó	Hrz	16.50 —
Árpa	Ječmen	14.00 —
Zab	Zob	14.50 —
Kukoricza	Kuruza suha	16.10 —
Fehér bab új	Grah beli	17.00 —
Sárga bab	› žuti	15.00 —
Vegyes bab	› změšan	14.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	15.00 —
Lenmag	Len	18.00 —
Tökmag	Koščice	20.00 —
Bükköny	Gralorka	15.00 —

365/1914. sz. Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbírósnak 1914. évi V. 93/2. sz. végzése következtében dr. Reményi Zoltán ügyvéd által képviselt Pintárics János javára 300 K s jár. erejéig 1914. évi április hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 660 K-ra becsült következő ingóságok u. m. kanca csikó, üsző és szekér nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. bíróság 1914. évi V. 93/2. sz. végzése folytán 300 K tőkekövetelés, ennek 1913. évi nov. 2-től járó 6% kamatai és eddig összesen 127 K 42 f bíróság már megállapított költségek erejéig Muraszentmárián alperes házában leendő megtartására

1914. évi június hó 27. napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírt végrehajtó ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tc. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Perlak, 1914. június 14. 966

MEGNŐSÜLNE

29 éves vidéki bank főkönyvelője, izraelita vallású, 5000 K készpénz van. Komoly leveleket kérek

„ALKALOM” poste restante :: SZATMÁR.

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rákóczi-utca híze broj 18. poleg Kraljovskoga suda.

Ima takaj trgovinu od najbolše vrsti

v a p n a .

Koji treba za zidanje, može ga dobiti u svako doba doma pri njemu u naj-falešji cieni. Koji treba cielei vagon dobi vapno čisto fal. Tržim takaj razciepana suha bukova drva i lapora na vagu.

Egy régi, jóforgalmu, nagy vevő-körrel bíró

fűszer- és kézműárúüzlet

trafik- és pálinkamérési engedélyvel, betegség miatt jutányosan eladó.

Szükséges tőke 5000 korona.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Ujdonság!**Paganini hegedü-zongora**

a legnehezebb hangversenydarabokat művésziessen játsza.

UJDONSÁG! Mozitulajdonok! A gépész igen könnyen kezelheti a zenélő-gépet és a képekhez való darabokat választhatja. — Villamoszongorák, Orchestrionok, Phonola, Ducanola, 700 koronától feljebb. — Zongorák, pianóok, harmoniumok olcsó áron, részletfizetésre, jótállás mellett.

Helyettesít egy egész zenekart.

Szállodák, kávéházak, vendéglők, éttermek részére pénzbedobással. — Rövid idő alatt letérleszti önmagát.

SCHMIDT EDE CSÁKTORNYA.

64 C.° fohokával és radioaktivitásával rheumát, ischiást, izzadmányokat, csonttöréseket

Alkalikus thermájával hurutokat, gyomor-, cukor- és vesebajokat

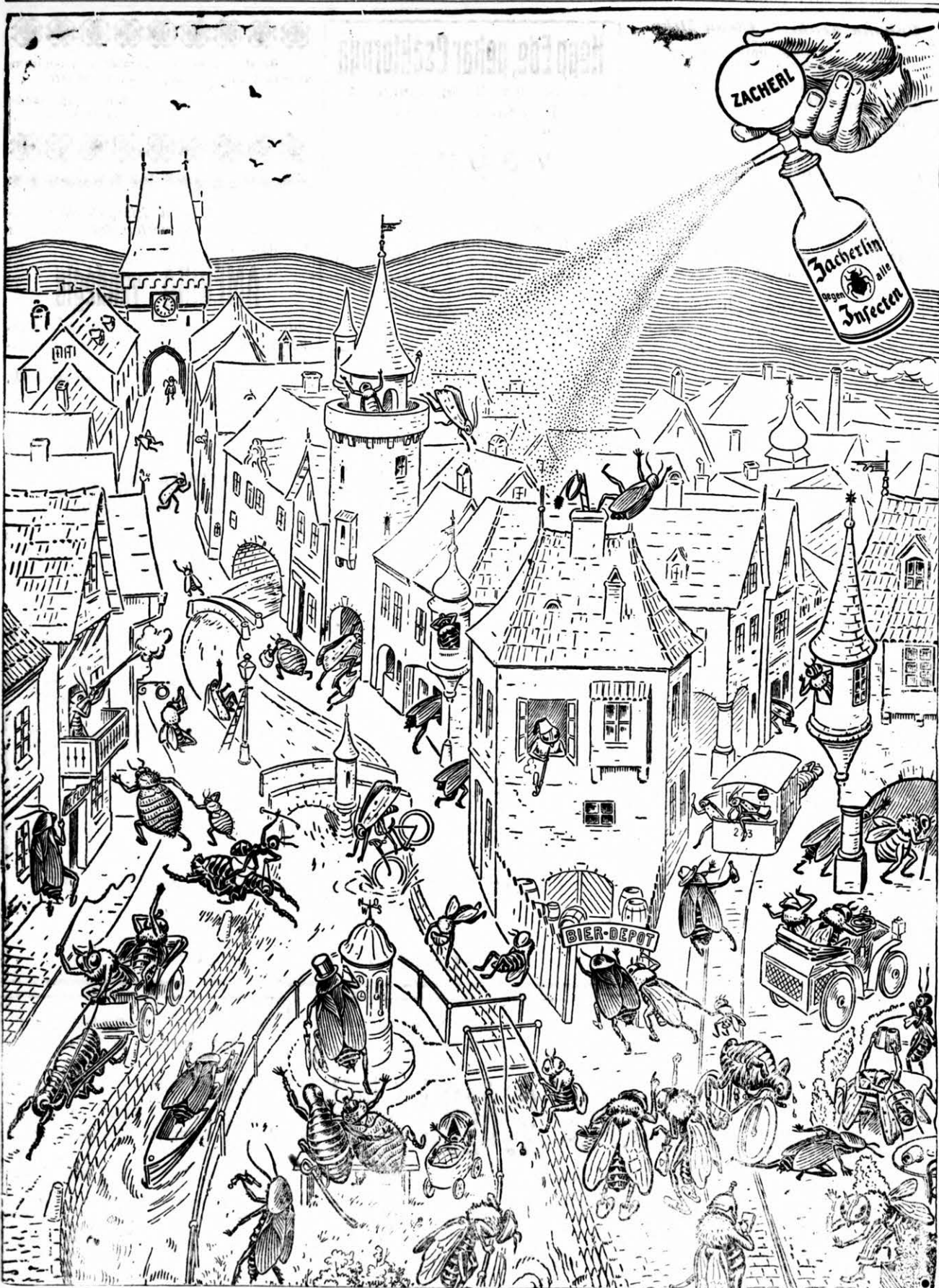
Jódtartalmu forrásával gyermekbetegségeket, alkati bajokat és érlelmeszesedést

páratlan eredménnyel gyógyít Lipik-fürdő lvó-, fürdő- és iszapkurák, diétás konyha, fürdőkkel egyesített penziórendszer.

Prospektust ingyen küld Lipik hév- és iszapfürdő igazgatósága.

SAVOY-SZÁLLODA BUDAPEST, VIII., JOZSEF-KÖRUT 16.

Modern szálloda, ujjonnan berendezve, légfűtés, hideg és melegvíz minden szobában, LIFT éjjel-nappal. RENDES SZIDOR személyes vezetése alatt. Egyágyas szobák 3 kor.-tól, kétágyas szobák 5 kor.-tól, fűtés, világítás és kiszolgálással. A szobák feltétlenül tiszták. Hosszabb tartózkodásnál engedmény. Ujjonnan bevezetett pensziórendszer, napi ellátás 4 koronáért. Napi 3-szori étkezés. Havi szobák 40 koronáért.

A tisztességes becsületes kereskedő ébren ügyel arra, hogy ha vevoje utólrhetetlen hatásánál fogva közismert »ZACHERLINT« kér, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogatumot.

Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is.

Ennélfogva mindenki, aki valódi Zacherlnt akar venni, nyomtatékosan, figyelmeztetünk, hogy utánzatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodják, hogy pontosan ügyeljen a »Zacherl« névre.